

FORMANDENS

BERETNING

Formand for Danmarks Fiskeriforening PO, Svend-Erik Andersen

Danmarks Fiskeriforening (DFPO) repræsenterer det brede fællesskab i dansk fiskeri. Det fællesskab, som du møder i de danske fiskerihavne. Derfor kalder vi os Danskernes Fiskere.

Vi arbejder hårdt og løber stærkt. For forståelsen for fødevareproduktion og fiskeri i særdeleshed i Danmark og EU er lille.

Vi vil i dansk fiskeri dialog og samarbejde – til gavn for havmiljøet, sunde fiskebestande og et dynamisk fiskerierhverv.

Formanden for Danmarks Fiskeriforening PO (DFPO) Svend-Erik Andersen skal i forbindelse med den årlige ordinære generalforsamling aflægge beretning for det forløbne år.

Den samlede bruttoomsætning i dansk fiskeri var i 2023 på 3,2 milliarder kroner mod 3 milliarder kroner i 2022. Det er en fremgang på 7 procent, som først og fremmest skyldes, at 2023 blev et år med højere kvoter og priser på industrifisk. Landingsværdien for brisling steg med mere end 100 millioner kroner, og landingsværdien for tobis blev næsten fordoblet til 270 millioner kroner. Det var en tiltrængt fremgang for de danske industrifiskere efter en årrække med lave kvoter.

Der var også fremgang i landingsværdien for nogle konsumarter, særligt for torsk, men den samlede landingsværdi for konsumfisk faldt med næsten 150 millioner kroner til 2,2 milliarder kroner.

Dette er strengt taget ikke nye udfordringer. Det er den slags udfordringer, der altid vil være, når vi arbejder med natur – med havmiljø. Vi ved, at det går op og ned med fiskebestande.

Men nogle udfordringer er også følger af EU's fælles fiskeripolitik samt forhandlingerne med tredjelande som Norge og Storbritannien. Den del kan man gøre noget ved. Her er det et spørgsmål om politisk vilje.

En ting er bruttoomsætning. Noget andet er bundlinjen, og den er for mange fiskere presset af, at der fortsat er højere priser på brændstof, end der var før Rusland invaderede Ukraine, og af at bankerne har hævet renterne på udlån markant.

Jeg vil anbefale, at man dykker ned i "Fiskeri i Tal", hvis man vil have et mere detaljeret indblik i, hvordan det gik for de forskellige fiskerier i 2023.

Der var flere årsager til tilbagegangen i landingsværdien for konsumfisk:

- Fiskeriet efter fladfisk i Østersøen er stærkt begrænset af bifangstregler, der er indført af hensyn til torskebestanden
- Kvoten på kuller i Nordsøen og Skagerrak blev sat lavere, end biologerne fra ICES havde anbefalet
- Rødspætterne er svære at fange i Nordsøen. Det gælder især i det kystnære fiskeri. Fiskerne har også svært ved at genkende, at er så stor en bestand, som biologerne har regnet sig frem til
- Rejefiskerne blev ramt af nye restriktioner og faldende priser på rejerne
- Endelig var det et problem for de danske konsumfiskere, at de først fik adgang til fiskeri i norsk farvand langt hen på foråret, hvilket gav store udfordringer for mange med planlægningen af fiskeriet

Samme minister to år i træk

Det er nu halvandet år siden, at vi fik den nuværende regering i Danmark bestående af Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne. Det er en regering, som i sig selv har et bredt flertal over midten.

Vi er i dansk fiskeri helt overordnet glade for, at vi har fået en regering, som ikke er afhængig af partierne på yderfløjene – særligt den yderste venstrefløj.

Vi er også glade for, at vi nu to generalforsamlinger i træk har den samme fiskeriminister. Det er ikke så tit, det sker, og vi er glade for, at Jacob Jensen fortsat er fiskeriminister. Ham har vi et godt og konstruktivt samarbejde med, og det har absolut en værdi i sig selv, at ministeren når at komme godt ind i tingene.

Skulle man have glemt, hvor galt det kan gå, når en regering er afhængig af partier, der konsekvent tyer til populistiske løsninger, behøver man blot at tænke tilbage på finanslovsforhandlingerne under den forrige regering, hvor partierne på den yderste venstrefløj ud af det blå fik regeringen med på at indføre et trawlforsbud i Bælthavet, fordi de stillede det som et krav for at stemme for finansloven.

Forbuddet mod trawlfiskeri i Bælthavet er endnu ikke blevet til virkelighed, og mit håb er, at regeringen lytter til Fiskerikommisionen, der har anbefalet en pragmatisk løsning, hvor man freder en stor del af Bælthavet, men friholder nogle af de vigtigste fiskepladser, så der fortsat kan drives trawlfiskeri i Storebælt, Lillebælt og Langelandsbælt, og man på den måde kan fastholde noget af det liv, der trods alt stadig er i de små fiskerihavne i området.

EU's Fælles Fiskeripolitik

Danmark har været medlem af det europæiske fællesskab, EU, i mere end 50 år. Det har på mange områder store fordele. Det indebærer også på godt og ondt, at vi er omfattet af EU's fælles fiskeripolitik.

Den fælles fiskeripolitik fastlægger en meget stor del af de fiskeripolitiske rammer for hverdagen for dansk fiskeri: Fastlæggelse af fiskerimuligheder, rammer for udvikling af fiskeriet, tekniske regler for fiskeriet, fiskerikontrol osv.

Revisionen af EU's fiskerikontrol er nu en realitet. Ændringerne blev vedtaget af rådet og Europa-Parlamentet den 31. maj 2023 og trådte i kraft den 9. januar i år, og både EU-Kommissionen og de nationale myndigheder arbejder nu på højtryk på at implementere forordningen. En implementering som efter planen først er afsluttet i 2029.

Vi skal altså både arbejde stenhårdt på at få indflydelse på, hvordan de enkelte regler kommer til at påvirke fiskeriet, samtidig med, at vi skal væbne os med tålmodighed.

Som noget af det første, der bliver en realitet med de reviderede regler, er bestemmelserne vedrørende kontrol af usorterede landinger, som efter planen træder i kraft den 10. juli i år.

I EU-systemet befinder man sig langt fra virkeligheden ude på fiskerihavnene.

Derfor er DFPO naturligvis på plads i Bruxelles, og vi søger indflydelse hos EU-Kommissionen og EU-Parlamentet.

Det gør vi både gennem vores fællesrepræsentation med DPPO – Danish Fishers in Bruxelles – og gennem samarbejde med vores kollegaer i fiskeriet i de øvrige EU-lande.

Samtidig er vi aktive i Det Rådgivende Råd for Nord-søen (NSAC), Det Rådgivende Råd for Østersøen (BSAC), EAPO (The European Association of Fish Producers Organisations) og EBFA (The European Bottom Fisheries Association), ligesom vi har et tæt samarbejde med Europeche. Formålet med vores EU-arbejde er at sikre danske fiskere de bedst mulige rammevilkår og sammen med vores kolleger i de andre EU-lande at fastholde retten til at være et erhverv: Fiskerierhvervets "license to operate".

Vi skal kunne forvente, at der i EU-arbejdet tages hensyn til dansk fiskeri, når regler og politik skal udformes.

Desværre er det modsatte ofte tilfældet. Danmark er de seneste 10 år alt for mange gange blevet kørt over i den fælles fiskeripolitik.

Der er brug for, at regeringen og Folketinget styrker Danmarks position og indflydelse på EU-niveau. Det gælder faktisk ikke kun på fiskeriområdet. Men det skal ske ved at fremhæve og promovere den danske indsats for at fremme et bæredygtigt fiskeri – økonomisk, socialt og miljømæssigt – og derved sikre, at Danmark bliver en rollemodel for andre EU-lande. Der skal oprustes med danske embedsmænd i EU-Kommissionen og Rådet, og Danmark bør gå målrettet efter væsentlige poster med relevans for fiskeriet i EU.

Danmark skal have større indflydelse på udformningen af EU's fælles fiskeripolitik til gavn for det bæredygtige danske fiskeri. Og selv om der er mange gode hensigter med den fælles fiskeripolitik, så har vi mange regler og reguleringer, som ikke fungerer. Regler, som er til gene for fiskeren i hverdagen, uden at de reelt giver et sundere havmiljø eller stærkere fiskebestande.

Det er absurd, at det i dag er sværere at få godkendt brugen af et selektivt fiskeredskab af EU-Kommissionen, end det er at få miljøtilladelse til at lave råstofindvinding eller bygge en stor havvindmøllepark.

Hvor det tidligere var fiskebestandenes tilstand, som var fokus for mange NGO'ers lobbyarbejde i EU, så er det nu i stort omfang fiskeriets påvirkning af havmiljøet, der bliver fokuseret på. Trawlfiskeriet får skyld for mange ulykker i denne verden.

Lobby-arbejdet i Bruxelles for at forbyde og minimere trawlfiskeri er massivt, og det bliver ikke ignoreret i EU-Kommissionen og EU-Parlamentet.

Det var også grunden til, at vi forrige år sammen med en lang række fiskeriorganisationer fra 14 EU-lande fra Middelhavet til Østersøen etablerede EBFA – European Bottom Fisheries Alliance.

Formålet er en fælles stemme i trawldiskussionen i Bruxelles – og at bringe saglighed og faglighed ind i diskussionen om trawlfiskeri. En diskussion, som vi

i høj grad også kender herhjemme. Det er vigtigt, at vi står skulder ved skulder i erhvervet, for presset fra kapitalstærke NGO'er er stort.

Samarbejde er også i Bruxelles vejen frem, hvis man vil have indflydelse. Vi sætter derfor overordentlig stor pris på, når danske medlemmer af EU-Parlamentet engagerer sig i arbejdet med fiskeripolitikken, og vi har stor gavn af det samarbejde, vi har med Asger Christensen (V), der er næstformand for Fiskeriudvalget i EU-Parlamentet.

Der skal herfra lyde en stor ros for det engagement og den store arbejdsiver, som Asger Christensen har udvist, siden han afløste Søren Gade som næstformand for parlamentets fiskeriudvalg. Vi sætter stor pris på dette samarbejde og håber, at det kommer til at fortsætte mange år fremover.

Brexit og BAR-kompensation

Det er nu tre år siden, at Storbritannien forlod EU, og at det med aftalen for det fremtidige samarbejde blev besluttet, at Danmark frem til 2025 skal forære Storbritannien fiskekvoter med en værdi på over 1 mia. kr. for den handelsaftale, som EU og Storbritannien indgik i forbindelse med Brexit. Det, vi fiskere har fået ud af det, er fortsat adgang til britisk farvand – på britiske betingelser.

EU var dengang hurtig til at stille kompensation i udsigt til de EU-lande og erhverv, som "betaler" for Brexit-aftalen.

Efter forhandlinger i EU fik Danmark 1,9 mia. kr., hvoraf godt 1,2 mia. kr. var "øremærket" til den danske fiskerisektor.

Folketingets partier indgik på den baggrund i efteråret 2021 en aftale om fordeling af Brexit-midlerne på en række ordninger, hvoraf langt den største på godt 800 mio. kr. var kompensation for mistede kvoteværdier. En anden ordning på 200 mio. kr. blev brugt på en ophugningsordning, hvor godt 30 fartøjer blev ophugget for på den måde at tilpasse fiskeflåden til det fremtidige kvoteniveau.

Konsekvenserne af Brexit fylder fortsat i dansk fiskeri, og briterne fortsætter med at sende nye regninger til de danske fiskere.

Det har vi senest set med indførelsen af et forbud mod tobisfiskeri i britisk farvand. Det er et forbud, som stort set kun rammer de danske fiskere, og det er efter min opfattelse et klart brud på den aftale, der

blev indgået i sin tid (TCA – Trade and Cooperation Agreement), og som vi betalte i dyre domme for, da vi afgav store andele af vores fiskekvoter til briterne for til gengæld at måtte fiske i deres farvand – et fiskeri, briterne nu udhuler værdien af ved at forbyde os at fiske på nogle af de vigtigste fiskepladser.

Briterne påstår, at de har indført forbuddet af hensyn til bestanden af fugle i området, men spørger man forskerne hos DTU Aqua, hvad det er for nogle fuglearter, der eventuelt vil få gavn af forbuddet, lyder svaret, at det eneste, man kan forvente, er en lille positiv effekt på bestanden af mågearten Riden, som er verdens mest talrige mågeart. Samtidig gør man absolut intet fra britisk side for at beskytte fuglenes redeområder på land. Det er ganske enkelt usagligt og uacceptabelt.

Jeg vil gerne rose den danske regering for at tage sagen alvorlig, for det drejer sig om fiskeri for flere hundrede millioner kroner. Jeg vil ligeledes rette en stor tak til Asger Christensen for ufortrødent at arbejde for at få EU-Kommissionen til at reagere på Storbritanniens beslutning.

Der er efter min mening ingen tvivl om, at EU må træde i karakter og gøre det klart for Storbritannien, at når de ikke overholder de aftaler, de har indgået med EU, så skal de heller ikke forvente at nyde godt af den frie adgang til EU's indre marked.

Lukningen trådte i kraft den 26. marts i år, og det vil dansk fiskeri mærke på bundlinjen.

Adgangen til fiskeri i norsk farvand

Vi kan også konstatere, at Brexit fortsat har negativ effekt på EU´s fiskeriforhandlinger med Norge. Ikke kun har forhandlingsklimaet mellem EU og Norge været belastet af Brexit, men reelt set er der også sket en reduktion i de danske fiskeres fiskerimuligheder i norsk farvand som følge af Brexit. Simpelthen fordi EU har fået begrænset mulighederne for at udveksle fiskerimuligheder med Norge.

I 2023 var det igen først tre måneder inde i året, at der blev indgået en bilateral aftale mellem EU og Norge om fiskeriet i Skagerrak og Nordsøen.

Norge har fra den 1. januar 2024 indført et forbud mod fiskeri over grænsen mellem EU-farvand og norsk farvand i Skagerrak og bryder på den måde med hele ånden i den nuværende Skagerrak-aftale mellem EU og Norge og ikke mindst med mange generationers fællesskab omkring fiskeriet i Skagerrak.

Jeg er meget ked af den norske tilgang, for vi har brug for hinanden i fiskeriet i Nordsøen og Skagerrak. Vi har alle interesse i et godt og konstruktivt samarbejde.

Men det forudsætter, at vi opfører os ordentligt over for hinanden. Det bør de også snart indse i Storbritannien og Norge – også på embedsmandsniveau.

Vi har i DFPO sammen med vores kollegaer i Storbritannien og Norge etableret et samarbejde, som vi kalder Northern Fisheries Alliance (NFA). Der er i dette arbejde – som også er åbent for andre fiskeriinteresser i EU – ikke mindst gjort en stor indsats for at få ICES til at forbedre sin rådgivning for torsk i Nordsøen og Skagerrak.

Der er også i dette arbejde diskuteret mørksej, havtaske og udfordringer med havmøller og konkurrence om adgang til havet.

Vi vil gerne arbejdet i NFA, som vi ser som en vej frem til, at vi i fællesskab kan sikre en bæredygtig fiskeriforvaltning i Nordsøen.

Ikke mindst fordi der i visse kredse er en forventning om, at når Brexit-overgangen er overstået i 2025, så er der mulighed for, at EU, Storbritannien og Norge – igen – skal diskutere spørgsmålet om adgang og fordeling af fiskerimuligheder.

Østersøen

Bruttoomsætningen i Østersøen var i 2023 på 135 millioner. Det er højere end i 2022, men denne fremgang skyldes alene en fremgang i landingerne af brisling.

Ser man på landingsværdien af de konsumfisk, der blev fanget i Østersøen, var den på bare 45 millioner.

Til sammenligning blev der i 2016 landet konsumfisk fra Østersøen for mere end 200 millioner, og går vi tilbage til før årtusindeskiftet, så var Østersøen i mange år det vigtigste farvand for det danske torskefiskeri. Op gennem 00'erne var det stadig der, vi havde de største kvoter på torsk.

Det er desværre historie. Faktum er, at der i alt for mange år har manglet en reel politisk vilje i Danmark, i EU og omkring Østersøen til at sikre et sundt havmiljø, sunde fiskebestande og et sundt erhvervsfiskeri. Nogle vil straks fortsætte med at sige, at det er fiskeriet, som er årsagen til denne udvikling.

Til det vil jeg blot sige – sludder. I 2011 lød det fra forskere, at torsken i den østlige del af Østersøen var det absolut gode eksempel på et velreguleret fiskeri, og det var et af de første fiskerier, vi i DFPO fik MSC-certificeret.

Fiskeriet har nu i mange år været presset af en fejlslagen fiskeriforvaltning med reducerede kvoter, tekniske regler og lukkeperioder, som gør, at det ikke har været muligt at udnytte de danske kvoter. Hvis man dertil lægger, at havmiljøet er under stort pres fra næringsstoffer som kvælstof og fosfor, samt sæler og skarv, så er det ikke uden grund, der ikke er meget fiskeri tilbage i Østersøen. Desværre.

Helt tilbage i juni 2019 stoppede EU fiskeriet efter østtorsk, men der skulle gå tre år, før vi langt om længe i 2022 fik en ophugningsordning for Østersøen på plads, da der over to omgange blev fundet i alt 50 millioner kroner til de ophugninger, der fandt sted i 2023, hvor godt 30 fartøjer blev hugget op. Som med så meget andet i Østersøen spændte EU-

reglerne ben for, hvem der måtte søge, så der ligger der et tilsvarende antal fartøjer, som er klar til at sejle samme vej. Vi presser på for, at der sikres mulighed for at gennemføre endnu en ophugningsrunde i Østersøen – det er vi nødt til, desværre.

Der vil være et begrænset fiskeri i Østersøen i de kommende år. Vi arbejder på, at der sikres plads til dem, som tror på, at udviklingen i Østersøen vender. Der er hos nogle få fiskere i Øresund; hos nogle NGO'er og på venstrefløjen på Christiansborg en fortælling om, at hvis man blot forbyder fiskeri med trawl i Bælthavet, så bliver alle problemer i hele Østersøen løst. Fiskerne vil få højere kvoter og højere priser.

Støttepartierne til den tidligere regering gik – som tidligere nævnt – så vidt, at de 5 minutter før udskrivelsen af folketingsvalget i 2022 forsøgte at få presset et forbud mod trawlfiskeri, som var blevet taget som betaling for finansloven for 2022, igennem. Det var en pinlig og nærmest udansk fremgangsmåde hen over hovedet på de berørte fiskere.

Vi fik i DFPO heldigvis den nye regering med på at lade Fiskerikommisionen se på sagen først, og det er nu op til regeringen at vurdere, om der skal være yderligere regulering af fiskeriet i Østersøen. Vi håber og forventer, at det vil være saglighed og faglighed, som kommer til at styre det videre arbejde med at fastlægge, hvilke redskaber der må fiskes med i Bælthavet og de indre danske farvande i øvrigt.

Der skal naturligvis også fremadrettet være plads til et trawlfiskeri i Østersøen. Der er fx i dag gode muligheder for et rødspættefiskeri i Østersøen, som dog udfordres af hensyn til torsken. Trawlfiskeriet holder liv i de små lokale havne – hvad angår den logistik, de servicefag og de faciliteter, der kræves for, at der kan være et aktivt erhvervsfiskeri. Vi skal naturligvis fortsætte med at udvikle trawlfiskeriet og fiskeriet i øvrigt. Men hvis man blot hiver tæppet væk under trawlfiskeriet, så hiver man også tæppet væk under erhvervsfiskeriet i Østersøen.

Kystfiskeriet og de mange skåltaler

Fra alle sider bliver der talt meget positivt om kystfiskeriet, og der bliver udtrykt store ønsker om at sikre dette fiskeri.

Det er vi som Danmarks allerstørste kystfiskeriforening meget enig i. For kystfiskeriet er bl.a. med til at skabe liv og aktivitet i fiskerihavnene, og det er med til at sikre plads til rekruttering og nyetablering i dansk fiskeri.

Desværre har kystfiskeriet det grundlæggende svært. Vi ser i disse år, at det kystnære fiskeri overalt i Danmark er presset af manglende fiskerimuligheder. Ikke fordi der mangler kvoter, men fordi fiskene ikke er der kystnært i samme omfang som for bare få år siden. Udledninger fra landbruget, byer og virksomheder som RGS Nordic, Nordic Waste, Cheminova og mange andre presser det kystnære havmiljø og derved fiskeriet – uanset hvilket redskab, man fisker med.

Garnfiskeriet, særligt i Østersøen, har det samtidig svært på grund af den manglende vilje til at regulere sæl og skarv. Skarv og sæl er en stadig større udfordring og en direkte konkurrent til fiskeriet – og burde inddrages i den økosystembaserede tilgang, som, man mener, der bør være til fiskeriforvaltningen. Der skal gøres noget effektivt nu – ikke mindst lokalt! Ellers forsvinder det kystnære fiskeri, som vi alle gerne vil have i de indre danske farvande.

Bundgarnsfiskeriet er samtidig under massivt pres på grund af EU-Kommissionens tilgang til erhvervsfiskeri efter ål i saltvand. Ålefiskeriet skal tilsyneladende stå til ansvar for bl.a. den manglende beskyttelse af ål i ferskvand fra andre menneskelige aktiviteter end fiskeri. Vi er desværre nået dertil, hvor der også er behov for en ophugningsordning til de danske ålefiskere.

Det er tragisk, at det danske kystfiskeri, som alle gerne vil se udvikle sig, skal være under det pres, som vi ser i dag. Og man kan næsten frygte, at det bliver ved de pæne ord, hvis ikke der bliver gjort en indsats for at få vendt skuden.

Derfor gjorde vi i DFPO i forbindelse med regerings-skiftet også en stor indsats for at få iværksat et arbejde på en ny kystfiskerordning, som reelt kommer alle kystfiskere til gode – uanset hvilket redskab, man fisker med.

Det skal ikke være en lille klub, som får adgang til alle de ekstra kvoter i kystfiskerordningen.

Der skal være plads til at belønne nogle typer redskaber, hvis det er det, man ønsker politisk, men vi skal have en kystfiskerordning, som omfavner hele kystfiskersegmentet – alle fartøjer under 17 meter. Alle fiskerier og fiskerityper har hver især sin berettigelse, og alle er vigtige, hvis vi skal fremtids-sikre dansk kystfiskeri. Kystfiskerne er afhængige af hinanden.

Bestandsudvikling og den biologiske rådgivning

Vi bevæger os mod et stadig mere og mere bæredygtigt fiskeri. Fiskeridødeligheden – altså den påvirkning, som vi i fiskeriet har på de vigtigste fiskebestande – er på et historisk lavt niveau. Det kan fx ses i "Fiskeri i Tal". Det skyldes nok ikke mindst, at antallet af fiskefartøjer er reduceret væsentligt siden årtusindeskiftet. Ikke bare i Danmark, men også i de lande, som vi deler fiskebestande med.

Mange bestande i Nordsøen og Skagerrak har det faktisk ifølge den biologiske rådgivning ganske godt i dag. Men vi har alt for store udsving i kvoteniveauerne fra år til år, og vi mangler fortsat at se, at kvotefastsættelse i større omfang afspejler de faktiske fangstmuligheder, særligt når der er vækst i bestandene. Vi skal have en bedre måde at anvende princippet om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY-princippet) på i forhold til den biologiske rådgivning om kvotefastsættelse. De meget store udsving i kvoterne, som vi har set i de senere år, giver ingen mening, og de er hverken til gavn for fiskene eller fiskerne.

Særligt set med danske øjne er det rigtig ærgerligt, at vi ikke har fundet nøglen til stabile og bæredygtige forvaltningsmodeller for tobis og brisling. Det duer simpelthen ikke, at forvaltningen stort set er overladt til ICES. Det er faktisk blevet et endnu større problem med Brexit. For industriarterne er nu en gang "danske" arter, som andre EU-lande ikke bruger mange resurser på.

Vi skal have forbedret det biologiske rådgivningssystem, så kvoterne i meget større omfang bliver baseret på realtidsdata fra fiskeriet, og så fiskekvoterne afspejler de faktiske fiskerimuligheder.

Et sundt havmiljø er forudsætningen for sunde fiskebestande og et sundt fiskeri

Om nogen er det fiskeriet, som har interesse i et sundt havmiljø: Et sundt havmiljø er nu engang forudsætningen for sunde fiskebestande – og sunde fiskebestande er forudsætningen for et godt fiskeri! Derfor er vi grundlæggende for alle tiltag, som kan sikre et sundt havmiljø. Det gælder også beskyttede havområder, når der er et fagligt grundlag for det.

Desværre ser vi i disse år, at fiskene bevæger sig længere fra land, væk fra kysterne og i Nordsøen længere mod nord. Dette kan til dels skyldes klimaforandringer, men den vigtigste årsag er at finde i den massive negative indvirkning, som al menneskelig aktivitet på land har på det nære kystmiljø. Særligt tilførslen af næringsstoffer som kvælstof og fosfor er et stort problem, som især i Østersøen og indre danske farvande gør, at problemet med iltsvind er voksende fra år til år.

Den nemme løsning for politikerne er desværre ofte blot at pålægge yderligere begrænsninger på fiskeriet. Det har været tilfældet i Østersøen de sidste mange år. Det er nemlig den nemme løsning – og så lukker man øjnene for, hvad der reelt er brug for af tiltag.

Men vi skal have gjort noget ved den ødelæggelse af vores havmiljø, som sker fra land.

Der skal gøres en reel indsats for at begrænse påvirkningen af havmiljøet fra land og by. Der skal gøres noget ved udledningerne fra landbruget, spildevandsudledninger og kloakoverløb.

Det skal fx også sikres, at der ved projekter som Lynetteholm ikke dumpes forurenede havneslam i Øresund, og at vandgennemstrømningen til Østersøen ikke formindskes. Det er den slags, der gør, at Østersøens fisk og fiskere lider.

Vi har i Danmarks Fiskeriforening længe forsøgt at råbe højt om, at Danmark sætter sig i førersædet og presser på for, at der findes en forpligtende løsning på EU-plan i forhold til den mishandling af havmiljøet i Østersøen, som der sker.

Vi får ikke torsken tilbage i Østersøen eller i Kattegat for den sags skyld, så længe havmiljøet har det så ringe, som tilfældet er – og uanset, hvor meget man lukker for mulighederne for at udøve erhvervsfiskeri.

Samarbejde med DTU Aqua og andre universiteter

DTU Aqua er internationalt anerkendt for sit arbejde.

Jeg er heller ikke i tvivl om, at vi i dansk fiskeri har en medvirkende rolle – for vi har været og er med til at udvikle DTU Aqua gennem vores fiskerforsker dialog og samarbejde på alle områder. Fx omkring indsamling af data, arbejde med udvikling af forvaltningsmodeller og projekter om redskabsudvikling.

Det betyder ikke, at vi er enige om alt, men dialogen er med til at udvikle både dansk fiskeri og DTU Aqua. Vores samarbejde er også med til at sikre værdifulde input til arbejdet i ICES.

DTU Aquas internationale anerkendelse kommer også dansk fiskeri til gode. Når DTU Aqua producerer rådgivning af høj kvalitet i forhold til dataindsamling, bestandsvurdering og redskabsselektivitet, så gavner det erhvervet. Der skabes tillid til dansk fiskeri.

Vores samarbejde er efter internationale forhold ganske unikt. Der er mange steder i verden, hvor samarbejde mellem universiteter og fiskeriet er begrænset. Sådan bør det ikke være.

Vores samarbejde med DTU Aqua er båret af et ønske om saglighed og faglighed i vores arbejde. Desværre ser vi herhjemme, at NGO'er, politikere på venstrefløj og medarbejdere på andre universiteter forholder sig kritisk til, at vi samarbejder og har dialog. De antyder, at fiskerierhvervet styrer DTU Aquas arbejde.

Det er jo absurd – og det er jo tankevækkende, at man mener, at vi ikke må tale sammen. Jeg håber ikke, at det er fordi, man ikke bryder sig om saglighed og faglighed, for det kunne man godt få en mistanke om!

Vi vil naturligvis gerne fortsætte samarbejdet med DTU Aqua – og andre universiteter i øvrigt – til gavn for dansk fiskeri. For samarbejde og dialog er vejen frem.

Som jeg nævnte tidligere, så foregår der internationalt, i EU-systemet og nationalt et voldsomt angreb på trawlfiskeri.

Folketingsmedlemmer tager gerne del i dette i håb om at høste stemmer. Angrebene er massive, ofte med manipulerede fakta, grove generaliseringer og på en måde, som er svær at gennemskue for en almindelig borger. Man bruger gerne et sprog, der ikke er for børn.

Uvidenheden om fiskeri er stor. Og de fleste fiskere er grundigt trætte af denne kritik af trawlfiskeriet, som undersøgelser fra DTU Aqua og forskere rundt om i verden løbende har afvist, fordi den er unuanceret og ude af proportioner.

Et sådant arbejde behøver ikke kun at ske sammen med DTU Aqua – det vigtige er, at det er et seriøst arbejde, der bliver foretaget!

Fiskerikontrol

Vi vil også gerne have et positivt samarbejde med Fiskeristyrelsen. Styrelsens arbejde er vigtigt for dansk fiskeri – og er på godt og ondt en nødvendighed for, at fiskeriet kan fungere. Vi har grundlæggende behov for, at styrelsen sikrer tillid til og troværdighed omkring dansk fiskeri. Vi har brug for, at styrelsen servicerer fiskeriet og sikrer, at vi har EU's bedste systemer til elektronisk logbogsføring, digital indberetning af landingserklæringer og transmission af data i øvrigt.

Vi finder det derfor også positivt, at noget af den danske Brexit-kompensation blev afsat til en ny og tidssvarende e-logløsning for dansk fiskeri, og at vi i det hele taget får en modernisering af kommunikationsmulighederne med Fiskeristyrelsen.

Jeg vil derfor gerne igen opfordre regeringen til to initiativer omkring trawlfiskeriet:

- Lad os få en seriøs plan, som fastsætter nogle ambitiøse udviklingsmål for dansk fiskeri med bundslæbende redskaber som f.eks. trawl, og som samtidig giver fiskeriet mulighed for at udvikle sig
- Lad os iværksætte et ambitiøst projekt, så vi kan videreudvikle det havbundsvenlige trawl

Regler skal overholdes og håndhæves. Det vil jeg gerne slå fast. Men der er flere måder at håndhæve reglerne på! Her er fiskernes klare oplevelse, at der er et stort fokus på at sanktionere og straffe – fremfor at vejlede og finde løsninger på de problemstillinger, som et stadigt mere kompliceret regelsæt skaber for fiskerne og for fiskerikontrollen.

Kameraovervågning af dansk fiskeri

CCTV-overvågning af fiskeriet er noget, som den danske regering har arbejdet for at indføre som del af den fælles fiskeripolitik i forbindelse med revisionen af fiskerikontrolforordningen. Og EU har besluttet, at det skal indføres for visse dele af fiskeriet i 2028 – altså om 4 år. Men allerede i indeværende år indfører Storbritannien det for pelagisk fiskeri og for industrifiskeri i britisk farvand, selv om detaljerne fortsat udestår.

I Kattegat har vi nu igennem flere år haft et projekt, hvor trawlfiskere med flere end 20 fiskedage om året skal have CCTV-overvågning installeret. Flere end 70 fartøjer har været omfattet af projektet, som tydeligt har bekræftet, at fiskerne i det store hele rapporterer deres fangster korrekt, og at der derfor ikke er den påståede bifangst af torsk, som projektet blev begrundet med for år tilbage.

I forhold til den danske erklæring, som blev afgivet på EU-ministerrådsmødet for over tre år siden, og som er grundlaget for projektet, er den nu så at sige over "sidste salgsdato" – og det er på tide at kigge fremad og sikre "level playing field", både nationalt i forhold til andre fiskerier og i forhold til andre landes fiskerier.

Derfor har vi i DFPO det seneste halve års tid arbejdet på at få et nyt projekt i Kattegat på plads til erstatning for det nuværende. Et projekt med fokus på fisker-inddragelse, på at data bruges til at sikre den biologiske rådgivning, og hvor deltagelse er frivilligt – men hvor en ordentlig incitamentsstruktur sikrer, at der er opbakning blandt fartøjerne til en fortsat deltagelse.

Vi håber, at vi snarest har et nyt projekt i Kattegat helt på plads.

Kampen om adgang til havet

2023 blev også året, hvor Danmark fik sin første havplan.

Den blev vedtaget med opbakning fra alle Folke-tingets partier, og jeg hilser havplanen velkommen, ikke mindst fordi den første og fremmest slår fast, at der skal være sameksistens og plads til fiskeriet.

Det skaber lidt ro om rammerne for dansk fiskeri de kommende år, så vi kan arbejde videre for at sikre udviklingen af dansk fiskeri. Det er også glædeligt, at der i aftalen afsættes midler på Finansloven til det formål.

Der er ingen tvivl om, at det har været en svær øvelse at sikre plads til alle på havet og forene de mange hensyn. Det er i vid udstrækning lykket, da langt de fleste af de vitale fiskepladser er friholdt fra nye restriktioner, mens der samtidig er fundet plads til flere beskyttede og strengt beskyttede områder og en massiv udbygning af havvindssektoren.

Regeringen skal have ros for det store fokus på sameksistens, der er skrevet ind i aftalen. Jeg synes faktisk, den her aftale vidner om, at den brede regering er en klar gevinst for dansk fiskeri, Vandkantsdanmark og den bæredygtige udvikling.

For opgaven har været overordentligt vanskelig, og selvom aftalen ikke gør det nemmere at være fisker, så er resultatet bestemt godkendt.

Fiskeriet får flere centrale indrømmelser. Det fastslås, at fiskeriet både får kompensation ved udpegning af nye beskyttede og strengt beskyttede områder, hvis de spænder ben for fiskeriet.

Derudover er der givet et klart håndslag om en revision af kabelbekendtgørelsen, der skal gøre det muligt at fiske over de mange kabler fra havvindsanlæggene.

Det fremgår også af aftalen, at fiskeriet skal tages med på råd i det videre arbejde med at udpege beskyttede områder, hvilket vi i Danmarks Fiskeriforening har arbejdet for, siden vi fremlagde udspillet "Sammen om havet" med Danmarks Naturfredningsforening.

Derudover bliver der ikke noget forbud mod fiskeri med bundslæbende redskaber i Natura2000 områder og fuglebeskyttelsesområder, hvilket der ellers blev fremført ønske om af flere aktører i debatten.

Alt i alt bidrager de elementer til, at vi kan på aftalen med optimisme i fiskerierhvervet.

CO2-afgiften

Vi kan glæde os over, at fisk og skaldyr i forhold til andre fødevarer har et lavt CO2-aftryk. Så udover at fisk er sundt og smager godt, så er der endnu en god grund til at spise fisk: Det kan man gøre med god samvittighed.

Danmark skal være CO2-neutralt i 2050 og nå en reduktion i CO2-udledningen på 70 procent i 2030.

Her kan vi godt tillade os at skyde brystet frem, for vi har i fiskeriet siden 1990 leveret en reduktion i CO2-udledningen på 62 procent.

Vi har i dansk fiskeri forpligtet os til at nå målsætningen om 70 procent reduktion i 2030.

For at nå 2030-målet skal brændstofforbruget i dansk fiskeri sænkes med ca. 21 millioner liter fra 2019 til 2030.

Energistyrelsen forventer, at fiskefartøjernes energiforbrug vil falde med 11 millioner liter. Dermed skal der gennemføres yderligere tiltag, der kan sikre reduktioner svarende til cirka 10 millioner liter.

Det, forventer vi, vil følge af ophugningsrunderne fra Brexit og Østersøen.

Men for at være sikker på at nå 2030-målet vil vi arbejde for, at fartøjerne i dansk fiskeri bliver endnu mere klimaeffektive.

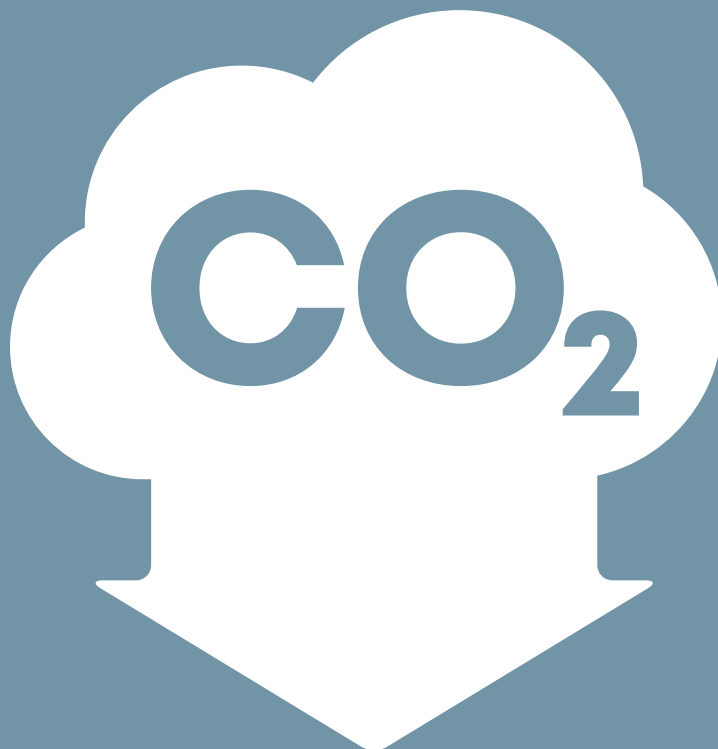
Bl.a. ved systematisk brug af energieftersynsordninger.

Bedre brændstofudnyttelse og klimaeffektivitet er også til gavn for fiskeriets økonomi.

Desværre er fiskeriet på trods af dette omfattet af

den politiske aftale om en grøn skattereform og indførelse af en CO2-afgift. Aftalen blev indgået mellem regeringen, Venstre, SF, Radikale Venstre og det Konservative Folkeparti.

Kort sagt, betyder aftalen, at der fra 2025 til 2030 indføres en ensartet (med en enkelt undtagelse – mineralske processer) CO2-afgift. Afgiften indføres fra 2025, hvor der opkræves 350 kr./tons CO2, og når afgiften er fuldt indfaset i 2030, kommer den til at udgøre 750 kr./tons – ca. 2 kr. pr liter brændstof.

Aftalen vil, når den er fuldt indfaset i 2030, koste det danske fiskerierhverv ca. 180 mio. kr. årligt.

Politisk anerkendte man, da man vedtog aftalen, at der er en række specielle problemer for fiskerierhvervet ved afgiften – her især manglende brændstofalternativer og stor sandsynlighed for lækage. Derfor er der i aftalen afsat 350 mio. kr. til målrettet støtte til Fiskerierhvervet.

Disse midler er endnu ikke udmøntet, men DFPO har klart anbefalet, at midlerne anvendes til at kompensere virksomhederne/fartøjerne direkte for afgiften. For et fiskefartøj har en lang levetid og skiftes ikke blot ud som en lastbil. Og der er lige nu hverken realistiske alternativer til den dieselolie eller de motorer, som vi anvender i dag.

Derfor er der meget, der tyder på, at afgiften alene kommer til at fungere som en ekstraskat på fiskeriet, som ikke sikrer den omstilling, som økonomer antager, den vil medføre. Da vi er pristagere, kan vi ikke blot forvente, at eksportmarkederne vil betale ekstra for vores fisk, selv om vi får dyrere produktionsomkostninger. Afgiften vil derfor alt andet lige, som verden ser ud i dag, presse fiskeriets økonomi og gøre store dele ikke lønsomt.

Fiskerikommisionens anbefalinger

Kort før jul fremlagde Fiskerikommisionen sine længe ventede anbefalinger til det fremtidige fiskeri i Danmark.

19 konkrete anbefalinger blev det til i alt, og der er flere af disse, som jeg varmt kan bakke op om.

Det er meget positivt, at Fiskerikommisionen anerkender, at der er behov for økonomisk støtte til den grønne omstilling, for det er et kæmpe projekt, hvor vi taler investeringer for milliarder af kroner.

Af samme grund undrer jeg mig også over, at Fiskerikommisionen samtidig anbefaler, at man indfører brugerbetaling på både biologisk rådgivning og kontrol.

Det bliver en håbløs opgave for fiskerne at omstille sig til grønnere løsninger, hvis man dræner erhvervet for kapital, endda på et tidspunkt med brændstofpriser, der i forvejen er høje, og renter, der er sat voldsomt i vejret. Det er den helt forkerte vej at gå, og effekten vil uden tvivl være kontraproduktiv.

Det er til gengæld meget positivt, at Fiskerikommisionen har fokus på sæl og skarv, for det er helt afgørende, at vi får reduceret bestandene af både sæl og skarv, hvis vi skal have et aktivt erhvervsfiskeri i de indre danske farvande, ligesom det er afgørende, at der bliver gjort noget ved udledningen af næringsstoffer og forurening i øvrigt, som Fiskerikommisionen ligeledes anbefaler.

Jeg er også glad for den anbefaling, der er om Bælterne, hvor man vil frede nogle store områder, men også give plads til, at der kan fiskes med trawl i de områder, som har størst betydning for fiskeriet.

Det vigtige er, at der nu i forlængelse af Fiskerikommisionens arbejde bliver indgået en langsigtet politisk aftale, der skaber ro om fiskeriet, og det er der masser af muligheder for med udgangspunkt i den rapport, som Fiskerikommisionen er kommet med.

Tak

Jeg vil traditionen tro gerne runde min beretning af med at takke vores samarbejdspartnere for indsatsen i det forgangne år.

Tak til fødevareminister Jacob Jensen for et konstruktivt samarbejde.

En særlig tak skal også gå til de politikere, som tager fiskeriets udfordringer alvorligt – hvad enten det er i EU, i Folketinget eller lokalt.

Tak til embedsmændene i Fødevareministeriet og Fiskeristyrelsen, ministerier og styrelser i øvrigt.

Tak til de NGO'ere, Tænketanken Hav og Tænketanken Frej, som er med til at sikre en fortsat udvikling af et bæredygtigt dansk erhvervsfiskeri. Tak til kollegaerne i fiskerisektoren for et positivt samarbejde, bl.a. gennem Fiskebranchen. En særlig tak til kollegaerne i DPPO for bl.a. vores EU-samarbejde i Bruxelles.

Tak til DFPO's lokalforeninger og de danske fiskere – vores medlemmer - for den fælles indsats året igennem. Tak til unge og gamle, som søger mod fiskeriet. Tak til de fartøjer, som tager lærlinge ombord og er med til at løfte vores fælles ansvar, og tak til North Sea College i Thyborøn og Martec i Skagen for indsatsen for at dygtiggøre dansk fiskeri. Tak til mine 12 kolleger i DFPO's bestyrelse for den store fælles indsats for dansk fiskeri.

En særlig tak skal gå til Thomas Thomsen, som efter mange års virke har valgt at trække sig fra bestyrelsen.

Og en stor tak til DFPO's ansatte i Taulov, København og Bruxelles for en fantastisk og loyal indsats til gavn for fællesskabet i dansk fiskeri. Vi har et team, som mine kollegaer rundt omkring i Europa misunder og faktisk gennem vores internationale engagement nyder godt af.

Alle danske fiskere er ambassadører for en traditionsrig fiskerkultur i Danmark.

Fiskeri sikrer forsyninger af fødevarer – sunde og klimavenlige fødevarer - og er en del af løsningen på de udfordringer, vi i verden står overfor. Gennem vores handlinger, samarbejde og dialog vil vi være et erhverv i balance.

Vi er Danskernes Fiskere.

Danskernes Fiskere – fællesskabet i dansk fiskeri

Vi er Danmarks Fiskeriforening PO

Vi repræsenterer de danske fiskere og samarbejder med 28 lokale fiskeriforeninger.

